СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ ОСВІТИ Й НАУКИ: ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ

ЗБІРНИК НАУКОВИХ ПРАЦЬ

Випуск 16



ISSN 2663-9718

Український державний університет імені Михайла Драгоманова
Факультет технологій та дизайну, *кафедра технологічної освіти*
Відділ технологічної освіти Інституту педагогіки Національної академії педагогічних наук України
ВСП «Львівський навчально-науковий центр професійної освіти»
Львівський національний медичний університет імені Данила Галицького
ВП НУБіП України «Бережанський агротехнічний інститут»
Львівський медичний університет
Міжнародна благодійна організація «Лідер Якості»
Державна наукова установа «Інститут модернізації змісту освіти» МОН України
Międzynarodowa Akademia Nauk Stosowanych w Łomży (Польща)

Dragomanov Ukrainian State University
Faculty of technology and design, Department of technological education
Department of Technological Education of the Institute of Pedagogy
of the National Academy of Pedagogical Sciences of Ukraine
Subdivision “Lviv Educational and Scientific Center for Professional Education”
Danylo Halytsky Lviv National Medical University
SS of NULES of Ukraine “Berezhany Agrotechnical Institute”
Lviv Medical University
International charity organization “Leader of the Quality”
State scientific institution “Institute of Modernization of the Content of Education”
of the Ministry of Education and Culture of Ukraine
Lomza International Academy of Applied Sciences

СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ ОСВІТИ Й НАУКИ: ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ

ЗБІРНИК НАУКОВИХ ПРАЦЬ

Випуск 16

MODERN TRENDS IN DEVELOPMENT OF EDUCATION AND SCIENCE: PROBLEMS AND PERSPECTIVES

COLLECTION OF SCIENTIFIC WORKS

Issue 16

Київ – Львів – Бережани – Ломжа
2025

Kyiv– Lviv – Berezhany – Łomża
2025

УДК: 37. 01 : 001

ISSN 2663-9718

Сучасні тенденції розвитку освіти й науки : проблеми та перспективи: зб. наук. праць / [гол.ред. Ю.І. Колісник-Гуменюк]. Київ – Львів – Бережани – Ломжа, 2025. Вип. 16. 332 с.

Головний редактор:
Колісник-Гуменюк Ю.І., доктор педагогічних наук, доцент (м. Львів, Україна)

Редакційна колегія:
Кільдеров Д.Е., доктор педагогічних наук, професор (м.Київ, Україна)
Харламенко В.Б., кандидат педагогічних наук, професор (м.Київ, Україна)
Литвин А.В., доктор педагогічних наук, професор (м. Львів, Україна)
Руденко Л.А., доктор педагогічних наук, професор (м. Львів, Україна)
Жибак М.М., доктор економічних наук, професор (м. Бережани, Україна)
Олійник П.В., доктор фармацевтичних наук, професор (м. Львів, Україна)
Голіяд І.С., кандидат педагогічних наук, професор (м.Київ, Україна)
Шарлович З., кандидат педагогічних наук (м. Ломжа, Польща)
Копельчак М.П., кандидат педагогічних наук, доцент (м. Львів, Україна)
Чаплик В.В., кандидат медичних наук, доцент (м. Львів, Україна)
Гуменюк О.М., кандидат педагогічних наук, доцент (м. Львів, Україна)
Гуменюк В.В., доктор педагогічних наук, доцент (м. Львів, Україна)
Гурська І.С., кандидат економічних наук, доцент (м. Бережани, Україна)

Технічна верстка:
Гуменюк В.В., доктор педагогічних наук (м. Львів, Україна)
Переклад англійською мовою:
Гуменюк В.В., Дубовик О.В. (м. Львів, Україна)

У збірнику наукових праць відомі дослідники, педагоги-практики середніх загальноосвітніх шкіл, професійно-технічних навчальних закладів, працівники закладів вищої освіти I-II і III-IV рівнів акредитації висвітлюють теоретичні й прикладні аспекти впровадження сучасних інформаційних технологій та інноваційних методів навчання у підготовці кваліфікованих робітників, молодших спеціалістів, бакалаврів, спеціалістів і магістрів.

Статті збірника подано в авторській редакції. Повну відповідальність за достовірну інформацію несуть учасники, їх наукові керівники та рецензенти.

Видання розраховане на науковців і педагогів-практиків загальноосвітніх шкіл, професійно-технічних та вищих навчальних закладів, працівників інститутів післядипломної педагогічної освіти.

© Український державний університет імені Михайла Драгоманова, 2025
© Відділ технологічної освіти Інституту педагогіки НАПН України, 2025
© ВСП «Львівський навчально-науковий центр професійної освіти», 2025
© Львівський національний медичний університет імені Данила Галицького, 2025
© ВП НУБіП України «Бережанський агротехнічний інститут», 2025
© Львівський медичний університет, 2025
© Міжнародна благодійна організація «Лідер Якості», 2025
© Державна наукова установа «Інститут модернізації змісту освіти» МОН України, 2025
© Międzynarodowa Akademia Nauk Stosowanych w Łomży, 2025
© Автори статей, 2025

підготовка до конкурсів, навчання на спеціалізованих курсах, соціальне підприємництво та інше. Вибір будь-якого з цих напрямів залежить від потреб, спрямованості та здібностей здобувачів, а результативність – від підготовленості педагогів до виконання цих діяльностей з фокусуванням на індивідуумі в групі. Добровільність, відсутність примусу, усвідомлення необхідності опанування важливих життєвих навичок підвищує цікавість до таких заходів, а в підсумку робить поведінку особистості розумною.

Список використаних джерел

1. Ватковська М.Г. Філософсько-освітні засади самореалізації особистості у суспільстві сталого розвитку. *ФПО*, 2011. №1. С.99-111.
2. Вчимося жити разом: посібник для вчителя з розвитку соціальних навичок у курсі «Основи здоров'я» (основна і старша школа) / Воронцова Т. В., Пономаренко В. С. та інші. К.: Видавництво «Алатон», 2017. 376 с.
3. Дидактичні засади креативного розвитку інтелектуально обдарованих учнів ліцеїв / І. С. Волощук, В. О. Киричук, В. М. Мадзігон, В. В. Мелешко, Я. М. Рудик, О. С. Шуленок, Л. А. Яременко. Київ : Інститут обдарованої дитини НАПН України, 2021. 282 с.
4. Дрозденко К.С. Загальна психологія у практичному вимірі : підручник. К. : ВД «Професіонал», 2007. 608 с.
5. Мала Н. Т., Процик І. С. Мистецтво прийняття управлінського рішення. *Науковий вісник Національного лісотехнічного університету України*. 2010. Вип. 20.14. С. 345–351.
6. Орбан-Лембрик Л.Е. Психологія управління : підручник. К. : Академвидав, 2003. 568 с.
7. Слободянюк А. В., Андрущенко Н. О. Психологія управління та конфліктологія : навчальний посібник для практичних та семінарських занять. Вінниця : ВНТУ, 2010. 120 с.
8. Соціальне шкільне підприємництво: твій перший стартап : посібник для учнів 8 (9, 10, 11) класів, батьків та освітян. К. : ТОВ «ВІ ЕН ЕЙ ПРЕС», 2020. 184 с.
9. Ухвалення рішень. URL: https://uk.wikipedia.org/wiki/Ухвалення_рішень.
10. Ходаківський Є. І., Богоявленська Ю. В., Грабар Т. П. Психологія управління : підручник, 5-те вид. перероб. та доп. К.: Центр учбової літератури, 2016. 492 с.

УДК 378.147:658.8

Ляшенко Марина, *кан.пед.наук, доцент,*
доцент кафедри професійної підготовки,
документознавства та публічного управління,
Український державний університет ім. М. Драгоманова,
Київ, Україна

ОСОБЛИВОСТІ ВИКЛАДАННЯ ДИСЦИПЛІНИ «МАРКЕТИНГОВА ТА ІННОВАЦІЙНА ПРОЄКТНА ДІЯЛЬНІСТЬ» В УМОВАХ ЗМІШАНОГО НАВЧАННЯ

Анотація. *У статті розглядається поняття та переваги «змішаного навчання». На основі окреслених завдань дисципліни «Маркетингова та інноваційна проєктна діяльність»*

запропоновано розмежування навчального матеріалу між аудиторними та онлайн-форматами.

Ключові слова: *маркетинг, інноваційна діяльність, проєктна діяльність, змішане навчання.*

Liashenko Maryna, *PhD (Pedagogy), Associate Professor,*
Associate Professor of the Department of Professional Training,
Documentation Studies and Public Administration,
Ukrainian Dragomanov State University
Kyiv, Ukraine

FEATURES OF TEACHING THE "MARKETING AND INNOVATIVE PROSE ACTIVITY" DISCIPLINE IN MIXED LEARNING CONDITIONS

Annotation. *The article deals with the concepts and benefits of "mixed learning". On the basis of the defined tasks of the "Marketing and innovative project activity" discipline, the separation of educational material between the auditors and online formats is proposed.*

Keywords: *marketing, innovative activity, project activity, mixed learning.*

В глобальних освітніх викликів, що відбуваються останні п'ять років, технологія змішаного навчання стає ключовим інструментом для ефективної професійної підготовки фахівців, забезпечуючи гнучкість та стійкість освітнього процесу.

Змішане навчання можливе як форма організації навчального процесу, в рамках якої традиційна форма рівноправно поєднується з дистанційним навчанням, що передбачає використання комп'ютерних технологій та Інтернет-ресурсів для досягнення максимальної ефективності обох форм навчання [1, с. 55]. Змішане навчання дозволяє поєднати найкращі сторони традиційного та дистанційного навчання. Це дозволяє більш ефективно використовувати час та ресурси.

Щодо переваг використання змішаного навчання, то науковці Корнят В.С., Чередник Л.М., Діра Н.О. визначають : свобода та гнучкість, індивідуальність, мобільність, самостійний вибір темпу навчання, залучення більшої кількості людей різного віку, легке формування віртуальних спільнот, що дозволяє обговорювати між викладачами ті чи інші проблеми, вирішувати спільні проблеми, ділитися досвідом чи інформацією тощо. При змішаному навчанні реальний клас поєднується з віртуальними компонентами для створення більш персоналізованого та ефективного навчання [3, с. 193].

Важливим є розуміння, що «результативність навчального курсу безпосередньо залежить від правильності обраного співвідношення та характеру запропонованого матеріалу, винесеного на дистанційне та

самостійне вивчення. Повнота змішаної форми навчання полягає в найкращому поєднанні форм і методів навчання» [2, с. 20].

Існує чотири базові моделі змішаного навчання: ротаційна модель, гнучка модель, модель самостійного змішування, віртуально-збагачена модель. Цюняк О.П. та Розлуцька Г.М. відмічають, що вибір тієї чи іншої моделі та її ефективність у освітньому процесі залежить від багатьох факторів, серед яких: форма організації навчання (денна/заочна), рівень навчальних досягнень студентів, рівень інформаційно-комунікаційних компетентностей здобувачів вищої освіти, зміст навчальної дисципліни, загальна кількість годин на її вивчення та самостійну роботу, а також місце навчальної дисципліни в навчальному плані. Не менш важливим є наявність відповідної матеріально-технічної бази закладу вищої освіти [5, с. 233].

Розглянемо дисципліну «Маркетингова та інноваційна проєктна діяльність», яка є освітнім компонентом навчального плану магістрів спеціальності «029 Інформаційна, бібліотечна та архівна справа» ОПП «Інформаційне документовпорядження» УДУ ім. М. Драгоманова. Мета дисципліни: формування у студентів теоретичних знань та практичних навичок організації комплексу заходів, спрямованих на створення та впровадження нових маркетингових підходів, продуктів, послуг або процесів з метою підвищення конкурентоспроможності організацій бібліотечної сфери, задоволення потреб споживачів та досягнення стратегічних цілей.

До завдань навчальної дисципліни «Маркетингова та інноваційна проєктна діяльність» ми відносимо: засвоєння студентами знань та розуміння специфіки проєктної, маркетингової та інноваційної діяльності бібліотечної сфери; оволодіння студентами технологією проведення маркетингових досліджень; набуття практичних навичок створення маркетингових та інноваційних бібліотечних проєктів; розвивати у студентів творчі та ініціативні якості, необхідні для успішної реалізації маркетингових та інноваційних бібліотечних проєктів.

Впровадження дисципліни «Маркетингова та інноваційна проєктна діяльність» в навчальний план магістрів спеціальності «029 Інформаційна, бібліотечна та архівна справа» дає можливість озброїти студентів знаннями та навичками, необхідними для успішної реалізації проєктів у бібліотечному секторі, використовуючи маркетингові та інноваційні технології.

На основі визначених завдань та змістовного наповнення дисципліни «Маркетингова та інноваційна проєктна діяльність» [4], ми можемо окреслити розподіл навчального матеріалу між аудиторними та онлайн-форматами. Як зазначають науковці Цюняк О.П. та Розлуцька Г.М. у своєму дослідженні, що

важливим аспектом змішаного навчання є розмежування навчального матеріалу, що вивчається в аудиторії, з тим, який буде вивчатись в електронному інформаційно-освітньому середовищі [5, с. 234].

У процесі вивчення дисципліни «Маркетингова та інноваційна проєктна діяльність» майбутнім магістрами бібліотечної справи пропонується в системі Moodle самостійне опрацювання теоретичного матеріалу та виконання практичних завдань за наступними темами:

– SWOT – аналіз діяльності бібліотеки. Принципи побудови ефективної системи контролю проєктної діяльності.

– Цифровий маркетинг. Digital-стратегія. Етапи розроблення digital-стратегії та маркетингового проекту.

– Розробка Анкети маркетингового дослідження. Розробка бюджету маркетингового дослідження.

– Обґрунтування доцільності маркетингового проєкту та оцінка його ефективності. Контроль і управління маркетинговим проєктом.

– Роль керівника у запровадженні інновацій. Інноваційна політика в стратегічному управлінні бібліотекою.

– Проблеми реалізації інноваційних проєктів. Оцінка ефективності інноваційних проєктів.

– Стан та перспективи розвитку фандрайзингу. Особливості фондів та грантів.

Використовуючи одну із існуючих моделей змішаного навчання, як *зміни станцій (Station Rotation Model)* викладач після опрацьованого матеріалу студентами, поділяє їх на міні-групи в аудиторії та створює умови для можливості реалізувати ними заплановані проєкти в бібліотечній сфері з урахуванням попередньої підготовки та поставлених вимог.

Отже, така взаємодія між викладачем та студентами під час вивчення дисципліни «Маркетингова та інноваційна проєктна діяльність» дає свої переваги: застосування знань на практиці, індивідуальна підтримка міні-груп з урахуванням їх рівня підготовки; робота в команді; розвиток комунікативних навичок; можливість створення умов для інтерактивного та практично-орієнтованого навчального середовища.

Список використаних джерел

1. Hrechanyk N., Koval D., Kovalchuk, I., Slovik O., Zinchenko L. Exploring benefits and models of blended learning technology in modern professional training. *Amazonia Investiga.* 2023. Volume 12. Issue 67. P. 54-65 https://doi.org/10.34069/AI/2023.67.07.5

2. Гуревич Р., Гордійчук Г., Коношевський Л., Коношевський О., Кусій М., Драчук М. Змішане навчання як сучасна форма побудови навчального процесу. *Сучасні інформаційні*

технології та інноваційні методики навчання у підготовці фахівців: методологія, теорія, досвід, проблеми. Вінниця : ТОВ «Друк плюс», 2023. Вип. 69. С. 14–35.

3. Корнят В. С., Чередник Л. М., Діра Н. О. Змішане навчання в кризових умовах: особливості, ризики: blended learning in crisis situations: features, risks. Інноваційна педагогіка, 2022. Том 2. Вип. 50. С. 192–196.

4. Силабус навчальної дисципліни «Маркетинг та інноваційна проєктна діяльність» УДУ ім. М. Драгоманова. 2024. URL : https://surl.li/btrloo (дата звернення: 18.03.2024).

5. Цюняк О. П., Розлуцька Г. М. Змішане навчання як інноваційна форма організації освітнього процесу у закладах вищої освіти. *Науковий вісник Ужгородського університету. Серія : Педагогіка. Соціальна робота.* 2021. Вип. 2. С. 232-235.

УДК 373.5.091.3:62/.69

Харламенко Валентина,
кандидат педагогічних наук, професор
завідувач кафедри технологічної освіти
Шатова Олена,
старший викладач кафедри технологічної освіти
Український державний університету імені Михайла Драгоманова
м. Київ, Україна

РОЛЬ ЦИФРОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ У ФОРМУВАННІ ПРОФЕСІЙНИХ ТРАЕКТОРІЙ: ВІД АНАЛІЗУ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ ДО РИНКУ ПРАЦІ

Стаття досліджує вплив цифрових технологій (3D-принтери, роботизовані конструктори, VR/AR, блокчейн) на професійну освіту, підкреслюючи важливість персоналізації навчання, адаптації до ринку праці 4.0/5.0 та сталого розвитку в Україні.

***Ключові слова**: цифрові інструменти; цифровізація професійної освіти; цифрова трансформація освіти; блокчейн-технології в освіті; цифрові компетентності; цифровізація.*

***Kharlamenko Valentyna**, PhD Candidate in Pedagogy, Professor and Head of the Department of Technological Education*
***Shatova Olena**, Senior Lecturer, Department of Technological Education*
Dragomanov Ukrainian State University,
Kyiv, Ukraine

ROLE OF DIGITAL TECHNOLOGIES IN SHAPING PROFESSIONAL TRAJECTORIES: FROM COMPETENCY ANALYSIS TO THE LABOR MARKET

The article examines the impact of digital technologies (3D printers, robotic constructors, VR/AR, blockchain) on professional education, emphasizing the importance of personalized learning, adaptation to the labor market 4.0/5.0, and sustainable development in Ukraine.

***Keywords**: digital tools; digitalization of professional education; digital transformation of education; blockchain technologies in education; digital competencies; digitalization.*